

Επέκταση του χρόνου συγκομιδής αβοκάντο με όψιμες ποικιλίες

Η καλλιέργεια αβοκάντο, μια από τις σημαντικότερες στην περιοχή των Χανίων, διαθέτει ποικιλίες που καλύπτουν τη ζήτηση κατά ένα μεγάλο μέρος του έτους. Όπως επιβεβαιώνεται από αναλύσεις του Εργαστηρίου Υποτροπικών, στην Κρήτη η συγκομιδή ξεκινά τον Οκτώβρη με τις πρώιμες ποικιλίες και οι παραγωγοί έχουν τη δυνατότητα να διαθέτουν το προϊόν τους σταδιακά μέχρι και το καλοκαίρι, συγκομίζοντας τις όψιμες ποικιλίες στον κατάλληλο χρόνο.

Τα τελευταία έτη, λόγω της πρώιμης ωρίμανσης των καρπών, αλλά και εξαιτίας του φόβου κλοπών, οι καλλιεργητές επιλέγουν να συγκομίσουν το σύνολο της παραγωγής τους το συντομότερο. Αυτό επιφέρει σημαντικά προβλήματα, με κυριότερο την διακίνηση ποιοτικά υποβαθμισμένου προϊόντος, ειδικά όταν δεν έχει αποκτήσει τα κριτήρια ωρίμανσης (ξηρά ουσία, περιεκτικότητα σε έλαιο). Αποτέλεσμα αυτού είναι η απογοήτευση του καταναλωτικού κοινού και η δυσφήμιση της καλλιέργειας που οδηγεί μακροπρόθεσμα σε οικονομικές απώλειες των παραγωγών. Με την πρώιμη και σαρωτική συγκομιδή των καρπών, χάνεται επίσης το πλεονέκτημα των καλλιεργητών να διαθέτουν αβοκάντο στην αγορά τουλάχιστον μέχρι το καλοκαίρι, περίοδο που η προσφορά καρπών από ανταγωνιστικές χώρες μειώνεται, η ζήτηση όμως παραμένει σταθερή. Επιπλέον, η πρώιμη συγκομιδή του συνόλου των καρπών, προκαλεί προβλήματα στην ανθοφορία κατά το επόμενο έτος, που καταπονεί το δένδρο και προκαλεί παρενιαυτοφορία, δηλαδή έτος υψηλής παραγωγής καρπών, ακολουθούμενο από έτος χαμηλής παραγωγής.

Παρόλα αυτά, για τους παραγωγούς αβοκάντο, η άνοιξη θα πρέπει να οριοθετεί και τη συγκομιδή των όψιμων ποικιλιών όπως Lamb Hass και Reed.

Η **Lamp Hass** είναι ποικιλία που δημιουργήθηκε από πρόγραμμα βελτίωσης του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια και εισήλθε δυναμικά στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Ανήκει στον ανθικό τύπο Α και παρόλο που είναι ημι-αυτογόνιμη, αποδίδει καλύτερα όταν καλλιεργείται μαζί με ποικιλία ανθικού τύπου Β. Είναι δένδρο ορθόκλαδο, επιτρέποντας πυκνή φύτευση. Χαρακτηρίζεται ως ανθεκτικότερη από την Hass τόσο στις υψηλές καλοκαιρινές θερμοκρασίες, όσο και στις χαμηλές χειμερινές. Επίσης, αναφέρεται ως ποικιλία πολύ παραγωγική. Εισέρχεται στην παραγωγή δύο έτη μετά την εγκατάσταση και μπορεί να αποδώσει έως 15 κιλά καρπού στο 4^ο έτος. Σε ιδανικές συνθήκες, η πλήρης παραγωγή μπορεί να φτάσει τους 5 τόνους/στρέμμα, νούμερο που δεν ανάγεται όμως ανά δένδρο, αλλά ανά επιφάνεια εδάφους, καθώς μπορεί να φυτευτεί σε πυκνότερους σχηματισμούς. Παράλληλα, δεν δημιουργεί μεγάλους ετήσιους βραχίονες, γεγονός που το καθιστά λιγότερο απαιτητικό σε κλαδέματα σε σχέση με άλλες ποικιλίες. Οι καρποί σχηματίζονται χαμηλά, μειώνοντας το κόστος συγκομιδής. Πλεονέκτημα της ποικιλίας είναι επίσης, ότι σχηματίζει καρπούς εσωτερικά της κόμης, οι οποίοι προστατεύονται από τα φύλλα, εμφανίζοντας μειωμένο ποσοστό ηλιακών εγκαυμάτων. Διαθέτει ανοιχτό πράσινο χρώμα σάρκας και ο φλοιός μεταχρωματίζεται κατά την ωρίμανση. Η Lamp Hass είναι πιο όψιμη από την Hass. Ο χρόνος ωρίμανσης με τη Hass διαφέρει και κυμαίνεται από 3 εβδομάδες έως 4 μήνες, ανάλογα στην περιοχή, καλύπτοντας διαστήματα μειωμένης προσφοράς αβοκάντο (καλοκαίρι). Παρόλα αυτά, ο χρόνος παραμονής στο δένδρο μετά την ωρίμανση είναι μικρός και οι καρποί πέφτουν γρήγορα μόλις μεταχρωματιστεί ο φλοιός. Αυτό ενισχύεται και από το μεγάλο μήκος του ποδίσκου, που διευκολύνει την πτώση εξαιτίας του ανέμου. Ο καρπός μπορεί να είναι μεγαλύτερος από την Hass, με καλύτερη αναλογία σάρκας-σπέρματος (μικρότερο σπέρμα) όμως στην πράξη, οι καρποί δεν αποκτούν πάντα το αναμενόμενο μέγεθος, παρουσιάζοντας ανομοιομορφία. Εμφανίζει ευαισθησία στο μετασυλλεκτικό στάδιο, με εντοπισμένες σήψεις σε σημεία κάτω από το φλοιό.

Γίνονται αντιληπτά ως μαλακά σημεία της επιφάνειας, ενώ η έκταση της ζημιάς φαίνεται όταν ανοίγεται ο καρπός.

Το Εργαστήριο Υποτροπικών του Ινστιτούτου Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου Χανίων, διενεργεί συνεχώς αναλύσεις από δείγματα παραγωγών και πειραμάτων που αφορούν την ξηρά ουσία καρπών αβοκάντο ως ένδειξη ωρίμανσης. Σύμφωνα με τις αναλύσεις αυτές, τα όρια ξηράς ουσίας της Lamb Hass δεν ταυτίζονται με τα αντίστοιχα της Hass (21%) όπως ορίζονται από τον Κανονισμό 387/2005 της ΕΕ. Έρευνες από Ισπανία, Ν. Αφρική και Αμερική, αναφέρουν πως το ποσοστό ξηράς ουσίας που οριοθετεί την ωρίμανση της ποικιλίας κυμαίνεται από 23-27%. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η ποικιλία Lamb Hass χρειάζεται να παραμείνει στο δένδρο για μεγαλύτερο διάστημα, έως ότου αποκτήσει τα απαραίτητα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά που αναδεικνύουν την ποιότητα του καρπού.

Η **Reed** είναι μια αξιόπιστη, όψιμη ποικιλία που χρησιμοποιείται εδώ και χρόνια στην περιοχή των Χανίων. Ανήκει στον ανθικό τύπο Α και απαιτεί παρουσία δεύτερης ποικιλίας ανθικού τύπου Β για αποδοτική επικονίαση. Είναι μετρίως ορθόκλαδη, σχηματίζει όμως και μεγάλους πλάγιους βλαστούς που μπορούν υπό το βάρος των καρπών να αγγίξουν το έδαφος, εκθέτοντας τους καρπούς σε ηλιακά εγκαύματα. Με κατάλληλο κλάδεμα, είναι ιδανική για πυκνές φυτεύσεις, αποδίδοντας ικανοποιητική παραγωγή κάθε χρόνο. Σχηματίζει μεγάλους, σφαιρικούς καρπούς με χρώμα σάρκας χρυσοκίτρινο. Το σπέρμα θεωρείται μεγάλο μεγέθους, αλλά η αναλογία σάρκας/σπέρμα είναι ικανοποιητική. Το χρώμα του φλοιού παραμένει πράσινο μετά την ωρίμανση των καρπών, απαιτώντας προσεκτικούς μετασυλλεκτικούς χειρισμούς, ώστε να μην υπάρχουν στίγματα που θα υποβαθμίσουν το προϊόν. Το σφαιρικό σχήμα των καρπών δεν είναι το αντιπροσωπευτικό των αβοκάντο και για το λόγο αυτό δεν προτιμάται ιδιαίτερα από τους καταναλωτές, όταν υπάρχει διαθέσιμη άλλη ποικιλία απιοειδούς σχήματος. Η διάθεση του προϊόντος όμως, σε περίοδο έλλειψης άλλων ποικιλιών, οδηγεί στην πλήρη απορρόφησή του από την αγορά. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 387/2005 της ΕΕ η ποικιλία Reed απαιτεί τουλάχιστον 20% περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία για συγκομιδή των καρπών.

Για να καλυφθούν οι ανάγκες ζήτησης την περίοδο άνοιξης – καλοκαιριού, υπάρχουν και άλλες διαθέσιμες ποικιλίες, όπως οι Sharwil, Gwen, Holiday, λιγότερο διαδεδομένες στην Ελλάδα.

Καθώς η παγκόσμια ζήτηση αβοκάντο ακολουθεί ανοδική πορεία, η διεύρυνση της περιόδου συγκομιδής είναι μια σημαντική παράμετρος για την οικονομική διαχείριση της καλλιέργειας. Η συγκομιδή στο ενδεδειγμένο -για την κάθε ποικιλία- στάδιο και η επιλογή κατάλληλων ποικιλιών με βάση τα χαρακτηριστικά τους είναι αναγκαία, ειδικά όταν αφορά πολυετείς δενδρώδεις καλλιέργειες με μεγάλη οικονομική επένδυση. Είναι προς όφελος όλων η προώθηση της καλλιέργειας αβοκάντο με εγκατάσταση προσεκτικά επιλεγμένων ποικιλιών, ώστε οι παραγωγοί να δικαιωθούν οικονομικά για την εργασία και την επένδυσή τους.

Δρ. Τζατζάνη Θηρεσία - Τερέζα
Εργαστήριο Υποτροπικών Φυτών & Ιστοκαλλιέργειας
Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου
Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός "ΔΗΜΗΤΡΑ"